

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Презентація дослідницької пропозиції – це наукова доповідь вступника до аспірантури, яка супроводжується електронною презентацією. Метою випробування є встановлення рівня володіння необхідними теоретичними і практичними знаннями з обраного напрямку наукового дослідження; вміння сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що будуть покладені в основу майбутнього дисертаційного дослідження; схильності вступника до самостійного аналізу фундаментальних та прикладних наукових проблем.

Дослідницька пропозиція – це науковий текст обсягом до 5 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв'язання поставлених завдань, тощо. Роздрукований варіант дослідницької пропозиції зберігається в особовій справі вступника до аспірантури.

Структура дослідницької пропозиції.

У дослідницькій пропозиції, формулюється тема дослідження обґрунтовуються, актуальність обраної тематики, ступінь її розробленості у вітчизняній і зарубіжній науці.

Наводиться мета та завдання дослідження. Назва, мета, об'єкт, предмет та завдання дослідження мають бути логічно пов'язаними.

Визначається методологія та методи дослідження. Окрім загальнонаукових та спеціальних методів, а також інструментів, які планується використати в процесі реалізації дослідження, бажано обґрунтувати підходи до формування вибіркової сукупності дослідження, шляхи розв'язання поставлених завдань. Необхідно продемонструвати знайомство з новітніми напрямками і методами філологічних студій.

Формулюється гіпотеза пропонованого дослідження і пропонується передбачувана структура роботи.

Описуються очікувані наукові результати, які повинні узгоджуватись з гіпотезою, методологією і методами роботи.

Необхідно переконливо продемонструвати, що результати дослідження будуть внеском у певні теорії, а його теоретичні положення будуть мати практичне застосування.

Наводиться інформація про наукові досягнення/опубліковані наукові праці абітурієнта за дотичною тематикою.

Презентацію завершує список використаних джерел. Наводиться перелік джерел інформації та даних, які використано під час підготовки цієї дослідницької пропозиції та (за можливості) перелік провідних запланованих до використання джерел за темою дослідження.

Тривалість усної презентації дослідницької пропозиції під час іспиту складає 10-12 хвилин. Електронна презентація виконується за допомогою програми Microsoft PowerPoint. Виклад матеріалу здійснюється українською мовою.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

1. Загальні вимоги до презентації

Презентація – це електронний документ, що являє собою набір слайдів, метою якого є візуальне подання задуму автора, максимально зручне для сприйняття конкретною аудиторією і спонукає її на взаємодію з автором. Для проведення успішної презентації необхідно визначити структуру виступу, підготувати супроводжуючу промову та оформити слайди.

Готуючи презентацію, можна використовувати фрагменти документів Word, електронних таблиць і діаграм Excel та ін. На кожен слайд має бути виведена основна інформація. Кількість слайдів приблизно відповідає довжині доповіді. Якщо слайдів набагато більше, ніж часу, то виступаючий не встигне показати всі слайди.

Перший слайд повинен бути заголовний, останній слайд повинен містити інформацію про те, що доповідь закінчено. Решта слайдів презентації повинні містити обґрунтування тематики майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, наукову ідею та гіпотезу, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв'язання поставлених задач, доробок вступника.

Презентація супроводжується доповіддю виступаючого. Доповідь має бути послідовною і логічною.

Не рекомендується використовувати ефекти зміни слайдів. Достатньо простого перемикання слайдів відповідними клавішами або маніпулятором.

2. Практичні рекомендації з підготовки презентації

Створення презентації складається з трьох етапів: планування, розробки та репетиції.

Планування презентації – це багатокрокова процедура, що включає визначення мети, формування структури і логіки подачі матеріалу. Планування презентації включає в себе:

- визначення мети виступу;
- визначення основної ідеї презентації;
- планування виступу;
- побудова логіки подачі матеріалу;
- створення структури презентації;
- підготовка висновку.

Розробка презентації – це підготовка слайдів презентації, визначення структури слайдів та їх оформлення.

Репетиція презентації – це перевірка та редагування створеної презентації.

Презентація повинна містити такі логічні блоки:

- титульний аркуш. На ньому вказуються установа, в якій планується виконуватися робота, назва теми майбутнього наукового дослідження, прізвище та ініціали автора, науковий ступінь, звання, прізвище та ініціали передбачуваного наукового керівника;
- вступ (зміст презентації). Другий слайд повинен містити коротке перерахування всіх основних питань, які будуть розглянуті в доповіді. Це дисциплінує доповідача, концентрує увагу слухачів. Під час створення такого слайду від автора вимагається дуже чітко виділити і сформулювати ключові проблеми доповіді;
- основна частина, в якій обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, наукова ідея та гіпотеза, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці. Тут же наводяться конкретні пропозиції автора щодо вдосконалення певної сфери діяльності, а також напрями та шляхи вирішення досліджуваної проблеми. Змістовну інформацію повинен викладати доповідач, а на слайді слід вказувати основні тези, списки, схеми, рисунки, таблиці, діаграми;
- висновок (висновки) має включати власну позицію вступника до проблем, що виникають, та шляхи їх вирішення.
- у презентацію включається також список наукових праць вступника.

3. Вимоги до оформлення презентації

На слайдах презентації не пишеться весь той текст, який вимовляє доповідач. Текст на слайді повинен містити тільки ключові фрази, слова, які доповідач розвиває і коментує усно.

Презентація повинна бути виконана із застосуванням єдиного для всіх слайдів шаблону оформлення. Дизайн повинен бути простим і лаконічним. Необхідно використовувати максимальний простір екрану (слайда). Слайди повинні бути пронумеровані із зазначенням загальної кількості слайдів у презентації. Кожен слайд повинен мати заголовок. Всі заголовки повинні бути виконані в єдиному стилі (колір, шрифт, розмір, тощо). Заголовок може знаходитися в центрі або від краю слайда зверху. Текст заголовка слайда повинен бути розміром 30-41 пунктів. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Не повністю заповнений слайд краще, ніж переповнений. Як правило, на слайді має бути від 20 до 40 слів (максимум – 60 слів).

Слід уникати використання суцільного тексту. Рекомендується використовувати нумеровані і маркіровані списки. Бажано використовувати короткі пропозиції або фрази. Не рекомендується переносити слова. Для оформлення презентації

слід використовувати стандартні, широко розповсюджені шрифти, наприклад, такі як Arial, Tahoma, Verdana, Times New Roman. В одній презентації рекомендується використовувати тільки один шрифт. Розмір шрифту для інформаційного тексту не менше 22-24 пункту.

Елементи списку відокремлюються крапкою з комою. В кінці обов'язково ставиться крапка. Після двокрапки всі елементи списку пишуться з маленької літери.

При створенні слайда необхідно пам'ятати про те, що:

- різкість зображення на великому екрані може бути нижче, ніж на моніторі.;
- надмірно великий розмір шрифту ускладнює процес швидкого читання;
- прописні букви сприймаються важче, ніж маленькі. Жирний шрифт, курсив і CAPS LOCK використовують тільки для виділення;
- для слайдів рекомендовано монотонний фон, а також фон-градієнт. Слід уникати фонів, перевантажених графічними елементами;
- для презентації спочатку необхідно підібрати кольорову гаму — до трьох кольорів, кожен з яких повинен відмінно читатися на вибраному фоні;
- призначивши кожному з текстових елементів свій колір (великим заголовкам, дрібним заголовкам, підписам), потрібно слідувати такій схемі на всіх слайдах;
- основний текст повинен бути темним на світлому фоні, або світлим на темному фоні. Також слід уникати використання текстових елементів червоного кольору;
- слід уникати ефектів анімації тексту і графіки, за винятком випадків, коли це виправдано. Наприклад, можна використовувати ефект анімації для пояснення динаміки системи, алгоритмів і т.д.;
- ілюстрації мають бути підписані на мові представлення роботи. Підписи рекомендується розташовувати під зображенням, або збоку, якщо воно, наприклад, має вертикальну орієнтацію. Розмір шрифту підписів повинен бути не менше 12 пункту;
- зображенню слід надавати якомога більший розмір. Краще розподілити ілюстрації по слайдах, ніж розміщувати їх на одному, але в зменшеному вигляді;
- фотографії можуть бути кольоровими, а векторна графіка (діаграми, схеми, графіки) повинні відповідати основній колірній схемі;
- у діаграм, таблиць, схем, графіків має бути назва або такою назвою може служити заголовок слайду. Лінії і підписи повинні бути чіткими.

Список рекомендованої літератури

1. Васільєва І.Л., Кіреєва Г.В., Бондарєва Ю.С. Алгоритм створення презентації. Методичні рекомендації для викладачів. 2007.
2. Дементієвська Н.П., Морзе Н.В. Проектування, створення та використання навчальних мультимедійних презентацій як засобу розвитку мислення учнів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2007. Т. 2. №1. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/284/270>.

3. Левченко О. М. Основи створення комп'ютерних презентацій: навч. посіб. К.: Вид. Група ВНУ, 2009. 368 с.
4. Морзе Н. В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. К.: Видавнича група ВНУ, 2008. 352 с.
5. Нелюбов В. О. Дубів О. В., Куруца С. Лекція-презентація: електронний навчальний посібник електронний навчальний посібник. 90 Мбайт. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2017. 1 електрон. опт. диск (CD-R): кольор.; 12 см. Систем. вимоги: Windows XP (або більш пізня); MS PowerPoint 2013/2016. Назва з титул. екрану.
6. Ракута В. М. Microsoft Office Power Point 2007 (2010) для педагогічних працівників: навчальний посібник. Чернігів: ЧОППО ім. К. Д. Ушинського, 2013. 43 с.
7. Створюємо презентацію правильно. Біла Церква: Білоцерківський гуманітарно-педагогічний коледж, 2003. URL: <https://pedcollege.kiev.ua/2009-11-13-19-03-22/564-2011-10-07-13-32-03.html>
8. Чолак В. А. Створення презентацій засобами PowerPoint. Довжок, 2009. URL: <https://vseosvita.ua/library/posibnik-stvorennja-prezentacij-zasobami-powerpoint-175807.html>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ НА ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ «ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ»

Процедура вступного іспиту з презентації дослідницької пропозиції включає:

- презентування дослідницької пропозиції (доповідь вступника 10-12 хвилин);
- запитання комісії до вступника;
- відповіді вступника на запитання комісії;
- формулювання висновків комісії щодо поданої дослідницької пропозиції та її оцінювання.

Критерії оцінювання дослідницької пропозиції (реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження
2.	Складання плану реферату
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання
4.	Наявність достатньої кількості сучасних нормативних і наукових джерел
5.	Дотримання правил реферування наукових публікацій
6.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження
7.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки)
8.	Переконливість презентації дослідницької пропозиції

Дослідницька пропозиція оцінюється за 200-бальною шкалою балів. Якщо оцінка за весь іспит складає менше 100 балів, абітурієнт не допускається до участі у конкурсному відборі до зарахування на навчання.

Характеристика усних відповідей	Бали
вступник ґрунтовно, повно та послідовно викладає матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть	200

питання, застосовує теоретичні знання для аналізу мовних явищ, наводить приклади досліджень та з власного досвіду пізнання феноменів мови (літератури, перекладу).	
вступник ґрунтовно і повно викладає матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу мовних явищ, наводить приклади досліджень та з власного досвіду пізнання феноменів мови (літератури, перекладу).	199 – 190
вступник ґрунтовно і повно викладає матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання для аналізу мовних явищ, наводить приклади досліджень.	189 – 180
вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки, виявляє частково евристичний інтерес.	179 – 170
вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки.	169 – 160
вступник виявляє достатні знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Вступник уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал.	159 – 150
вступник виявляє знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає деякі помилки у викладі матеріалу; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, частково відповідає на запитання, демонструє початкові вміння; допускає незначні помилки в мовленнєвому оформленні.	149 – 140
вступник виявляє знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає значні помилки у викладі	139 – 130

матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, частково відповідає на запитання, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні.	
вступник виявляє знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, частково відповідає на запитання, демонструє початкові вміння; допускає значні помилки в мовленнєвому оформленні.	129 – 120
вступник виявляє поверхові знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає окремі помилки у викладі матеріалу; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає незначні помилки в мовленнєвому оформленні.	119 – 110
вступник виявляє поверхові знання і розуміння основних положень з теми дослідницької пропозиції, але допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні.	109 – 100
вступник називає одиничні відомості, але не повністю розуміє зміст дослідницької пропозиції; не виявляє необхідного об'єму знань та вмінь.	99 – 0

Для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня доктора філософії використовується конкурсний бал, який розраховується за формулою:

$$\text{Конкурсний бал} = П1 \times 0.6 + П2 \times 0.2 + П3 \times 0.2 + П4,$$

де

П1 – оцінка вступного іспиту зі спеціальності;

П2 – оцінка вступного іспиту з іноземної мови;

П3 – оцінка за презентацію дослідницьких пропозицій;

П4 – оцінка за презентацію дослідницьких досягнень: за кожну статтю за темою майбутньої дисертаційної роботи, опубліковану у фаховому виданні з імпакт-фактором, – 6 балів, за кожну статтю, опубліковану в іншому фаховому виданні, – 4 бали.

Протокол засідання приймальної комісії № 2 від 15 квітня 2024 року

Голова предметної комісії
з перекладознавства

Олександр РЕБРІЙ

Голова предметної комісії
з літератури зарубіжних країн

Тетяна ЧЕРКАШИНА

Голова предметної комісії
з германських мов (англійська)

Євгенія БОНДАРЕНКО

Голова предметної комісії
з германських мов (німецька)

Лілія БЕЗУГЛА

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Сергій ЄЛЬЦОВ